

Vtorek, četrtek in soboto izhaja in velja v Mariboru brez pošiljanja na dom

za vsa leta 8 g. — k.  
pol leta 4 " — "  
četrť 2 " 20 "

Po pošti:  
za vsa leta 10 g. — k.  
pol leta 5 " — "  
četrť 2 " 60 "

# SLOVENSKI NAROD.

Oznaniła:

Za navadno tristopno vrsto se plačuje:  
6 kr. če se tiska 1krat,  
5 " " " 2krat,  
4 " " " 3krat.  
veče pismenke se plačujejo po prostoru.

Za vsak tisek je plačati kolek (štampelj) za 80 kr.

Vredništvo in opravništvo je na stolnem trgu (Domplatz) hiš. št. 179.

Rokopisi se ne vračajo, dopisi naj se blagovoljno frankujejo.

## Francosko-pruska vojna.

Upanje, da se sklepe med Prusi in Francozi premirja za ene tedne, in da se iz tega premirja rodi na obeh straneh zaželen mir, ni se spolnilo. Prusi bi pač radi umeknili se zimskemu mrazu, njih vojak ne ve že prav, zakaj se prav za prav še zmerom boruje; truden in spehan si želi domu. A videti je, da hočejo pruski mogotci do zadnje karte igrati. Ponujajo premirje, da bi se moglo sklicati ustavodajno zastopništvo francosko, so Elsas in Lotringen že izvzeli, kakor ne več k Francoskemu spadajoči deželi. Bojé se po pravici, da bi baš poslanci od tod slovesno pred vsem svetom protestirali proti prusko-nemškemu grabežu in teptanju pravice samodoločbe ljudstev. Dalje Prusi niso pripravljeni dovoliti, da bi se Pariz smel za ta čas s živčjem preskrbeti. Med tem ko bi torej Prusi imeli lep počitek in bi brez skrbi ležali pred Parizom, ker bi Parižanje zavezani bili ne nadlegovati jih, kosil bi dalje glavni sovražnik v Parizu: pomanjkanje in lakota. Edini dobček, ki bi ga Francozje imeli, da bi svoje nove čete v jugu in zahodu namnožili, odvaga se preveč s tem, da bi tudi Pruso-Nemci svojo armado dopolnili in preskrbeli za zimo. Prusi torej niso bili pripravljeni ničesa dati, pa mnogo vzeti. Nihče ne more tako verjeti Bismarku, da Nemci mirú želé. Miroželjnost nemška je znana: pod noge na prvo, koleno na prsi — potlej bo mir.

Ni se torej čuditi, da Francozje, kateri nimajo skraj kaj več izgubiti, potem ko je izgubljena vsa prva armada, največje trdnjave, ko je dežela na široko izsesana, požgana, ko jim se naklada brez imena velika odškodnina plačati, — da Francozje v svoji obupnosti tega premirja niso sprejeli, temuč pozvali starega Thiersa iz pruskega tabora, kjer je z Bismarkom v dogovorih bil, nazaj. Francoska vlada narodne brambe torej ostane, ustavodajnega zbora še ne bode, boj bo trajal še dalje in krvi bode teklo še neizmerno. Kaj bode iz tega, kakšen bode konec!

Pruski listi poročajo, da se bode zdaj bombardiranje iz tisočev težkih kanonov na Pariz začelo. V Parizu je z narodno stražo vred res okolo 500.000 oboroženih mož. A ti imajo zdaj po padcu ali izdajstvu Metza skoro enako število pruskih zmag in bitev v njenih vojščakov pred seboj. Če po bombardiranju mesta in potem, ko jim živeža v zaprtim mestu zmanjka, ne zmagajo, pade Pariz in kaj še potlej ostane?

V jugu ste se imeli dve armadi sestaviti. Ena v vzhodnem, ena v zapadnem jugu, okolo Lyon-a in za reko Loaro. Tretja se stvari v zapadnem severu. Dolgo je že, kar je Francosko zadela katastrofa v Sedan, kjer je bila ujeta prva polovica regularne armade. Od takas bi se bile nove vojske lahko že sestavile na onih treh krajih in prišle Parizu na pomoč. A dolgo že ničesa zanesljivega ne čujemo, kaj je iz onih novih armad, ali se zbirajo, kolike so itd. Vse pa, kar se zve, je tako žalostno, da nima izgleda v zgodovini. Kakor se reči vidijo, se Prusi pred Parizom nimajo bati, da bi jih Francozje za hrbtom zgrabili. Bavarski general v. d. Tann stoji v Orleansu in je loarski vojski pot zaprl. General Werder je enako srečen v vzhodu, in proti zapadu mislijo poslati generala Manteuffel-na. Čudež bi bil, da bi se Parižani sami, brez pomoči od zunaj oteli.

Pariz bode torej žalibog po prelitih potocih krvi najbrž padel, a Gambetta proglašuje: republika se ne bode nikoli udala! Klanje bode nadaljevalo se, hujše kakor ob časih divjih Hunov, strašna lakota (Bismark jo mrzle krvi oznanuje Francozom), za njo kuga bode v oblast vzela lepo bogato deželo. Prusi bodo klečali sovražniku na zatilniku, a mirú ne bode! Na tleh še se narod ne bo udal. Tako kaže položje zdaj, bog daj, da se spremeni, bog daj, da se obrne.

Nemški časniki si prizadevajo vsa zdanja in prihodnja nečloveštva naložiti v grešnost francoske trmoglavosti. Vendar ves svet bode sodil drugače. Kletev glada umirajočih, kletev udov in sirot, kletev jokajočih na pustih razvalinah domovine bode zadela one nemške može, ki v svoji brezumni sebičnosti in častilakomnosti s tem miru nočejo, da stavijo nesprejemljive pogoje.

Nemci, ki prusko ošabnost zagovarjajo, so sokrivi vseh teh grehov. Kdo bode veroval — to vprašanje ponavljamo — od slej v nemški poklic svo bode in kulturo nositi?!

## Izvanredni davki.

(Dalje in konec.)

Enako se godi pri zapuščinskih razpravah. Če ti na primer denes po zapuščinski razpravi prevzameš posestvo, ga koj denes prodaš na kose in se ob enem predlože zapuščinska razprava in kupna pisma vsih

kupcev, tako da ima c. k. davkarija vse na enkrat v roci, bo vendar računila tebi — če je tvoj prednik več kot 8 let bil na posestvu —  $1\frac{1}{2}\%$ no prenosnino z doklado, a kupcem  $3\frac{1}{2}\%$ no, dasiravno je trajala prememba v posestvu le nekoliko ur, in bi  $1\%$  na prenosnina z doklado zadostovala. To je tedaj pri vsacem kupcu za  $2\frac{1}{2}\%$  navskriž. In vendar je imela c. k. davkarija na enkrat pred seboj vsa pisma ter videla, da si ti v enem dnevu prevzel in prodal. Če se na plačilni nalog kupci pritožijo, se bo potem morala prenosnina znižati na  $1\%$  kakor bi se bila lahko že s prva računila — in tako pride, da se po tacem ravnanji nekterim ljudem dozdeva kakor bi se poskušalo, od občinstva nekoliko neopravičenih novcev za blagajnico pridobiti.

Vsigdar se računi, če prednik v posestvu še ni vknjižen, viša prenosnina, ktera se potem, ko je dotična osoba vložila pritožbo, odpiše, ali pa že plačana povrne, pa še le tedaj, ko je kupec ali dedič primoral prodajalca ali ali pa sodediče, da se je prednik prepisal. — Velika večina ljudi pa si ne upa pritoževati se, ali pa noče imeti več potov in stroškov, ter misli, saj pritožba tako nič ne pomaga. Če c. k. davkarija ume pogledati v zemljiščine knjige, je li kdo vknjižen ali ne, tudi lahko pogleda v svoja kazala in razvidi, kdaj je bila zadnja sprememba v posestvu in koliko se je takrat plačalo prenosnine. Škode ne bo imela nikakoršne, ker se prenosni davek itak računi in odrajuje po dobah spremembe, občinstvo bi pa imelo veliko manj nepotrebnih potov in bi bilo rešeno veliko — neopravičenega plačila. O tem bi se lahko še mnogo pisalo, ker tu je dosti gnjilega, pa mi smo to reč le pričeli in prepuščamo nadaljevanje družim bolj zvedenim peresom, ki imajo priliko navesti mnogo izglede iz vsakdanje skušnje. Razumno po sebi je tudi, da časti in zaupani c. k. davkarji ni nikakor ugodno tako ravnanje, ker se priprostemu kmetu zdi čudno, ka davkarija s prva zahteva višo prenosnino, ktero po vloženi pritožbi mora odpisati, ali vrniti. Kmet in tudi marsikteri drugi si misli, da ga je davkarija hotela vkaniti, kar tudi ni čudo, če pomislimo da se vsako leto na tisoče tacih slučajev primeri, in da mora samo preveč plačana prenosnina vsako leto znašati veliko in veliko tisoč.

Da pa višim uradom ni posebno mar, kaj občinstvo misli o prejemnih uradih in davkarjih uči na-

## Listek.

### Pisma iz Dunaja.

II.

Izmed gledišč jemljem najprvo ono, ki je pravo dunajsko, po poslušalcih, po igrah in okusu, namreč, „theater an der Wien.“ Tu kraljuje Offenbach-ova muzika, lepe Geister-ge golo stegno (v šina, zgodaj plešglavi in bleđi blaziranec „viših“ stanov „lepa Helena“) in neslane prav iz Dunajčanov za Dunajčane narejene „ljudske igre“ vrednika Kikerikija, je nemško orožje slavno. Tudi Dunajčan „nemško čuti“ O. F. Berg-a. Pojdiva zdaj noter. Daje se že več torej haja v gledišče, da vidi kakó; Berg mu v svojem časa ena in tista najnovejša Bergova „der deutsche nemškem bratu le-to pokaže. Vendar podoba mora biti bruder.“ Najdeva hišo prepolnjeno, galerije so natlačene, glava iznad glave se kaže, kakor verne duše na to le ob strani hoditi. Za sredo je neobhodno potreba pratiki. In z vseh teh obrazov bereš pridigo: kako kupletov, novih pesmi, ktere, ako niso kosmate, morajo lehkó in veselo je naše življenje, all'weil fidel fidel! politične biti; dalje pak je neobhodno potreba nekaj

Kakoršno občinstvo — taka igra, ker narejena je dunajskega dovtipa (witz) in srca, t. j. nekaj solz, za to občinstvo. Bergu se mora priznati, da je Dunajčan opazoval. Dobro ve, kje se more ta zarod prijeti, da se za sabo potegne, kaj se mu more ponuditi, da mu diši. Dunajčan je politikar, se ve da vselej strašno površen. Torej mu dá kaj časa primernege. Dan denašnji javno pozornost naše obrača vojska, torej je bil hitro narejen „der deutsche bruder.“ Fiakarska hči, postapaški sini premožnih meščanov, golobradi potomeček iz rodu Izakovega, vse križem zaljubljena hiša — vsi so nekoliko čitali, kaj se onkraj Rena godi, kjer

najčane opazoval. Dobro ve, kje se more ta zarod prijeti, da se za sabo potegne, kaj se mu more ponuditi, da mu diši. Dunajčan je politikar, se ve da vselej strašno površen. Torej mu dá kaj časa primernege. Dan denašnji javno pozornost naše obrača vojska, torej je bil hitro narejen „der deutsche bruder.“ Fiakarska hči, postapaški sini premožnih meščanov, golobradi potomeček iz rodu Izakovega, vse križem zaljubljena hiša — vsi so nekoliko čitali, kaj se onkraj Rena godi, kjer

lehká, resnoba mora nositi predpustno masko, in še s to le ob strani hoditi. Za sredo je neobhodno potreba kupletov, novih pesmi, ktere, ako niso kosmate, morajo lehkó in veselo je naše življenje, all'weil fidel fidel! politične biti; dalje pak je neobhodno potreba nekaj

Kar se tiče kupletov, naredil jih je Berg tudi v omenjeno igro. Zares kot Slovan nisem eksaltiran Avstrijec, vendar me je jeza zgrabila in studilo se mi je slišati veselo ploskanje od vseh strani, ko so se tu v sredini Avstrije pele vsakovrstne lehkomišelné zabavlje na našo državo beraštvo in nezmožnost, na naše vojske nesrečo; kaj more iz države biti, in kaj je od ljudstva pričakovati, če misli navdušeno aplavdira: Avstrija je bila tepena, in bode tepena, kader zopet do vojne pride! — Dunajski dovtip menda živeti ne more brez Čeha. Vsaka neslanost je „witzig“, ako je Čehu namerjena. To je videti že iz humorističnih novin: Vencelj, dickschädelig, Palačky itd. to je stoječe, in ni na odru nikdar brez učinka na mob. S prijateljem sva v gledišči slovenski govorila med seboj. Ploskajoč tacemu dovtipu je naji režéc se pogledoval pobalín, vesel, kakor bi hotel reči: tu sta tudi dva Čeha, ki smo ju dali. — Kar se tretjega tiče, ki je Bergovi dunajski igri za ljudstvo treba, je nekaj solz na odru,

slednja dogodbica, katero nam je pravil mož, ki je bil sam zapleten v njo:

L. 1861. je bil v Slovenski Bistrici pri ondodni davkarji za assistenta nameščen mlad uradnik B., kateri je v uradu od 30 strank prejel davek in desetek, dal ljudem pravilna potrdila, a denar za se obdržal. Ker so mu ljudje vsi v uradu, vpricho druzih uradnikov plačali, ker je bil na potrdilih celo davkarski pečat, so bili ljudje brez skrbi, mislili da je vse v redu in hranili potrdila doma. Uradnik B. je bil izpuščen iz službe, šel je, nihče ni vedel kam, pa tudi nihče več na to ni mislil. Leta 1865 so nabili poseben razglas na duri, da morata vsako potrdilo o davkih dva uradnika, davkar in preglednik, o desetku pa tudi knjigovodja podpisati. S tem je bil temelj položen daljnemu postopanju. Leta 1867 dobé tistih 30 strank, ktere so že l. 1861 spolnile svojo dolžnost, plačilne naloge, da morajo eden in isti znesek plačati vnovič. Stranke kažejo svoje pobotnice, rekó da ne morejo plačevati dvakrat i. t. d. — vse nič ne pomaga. Ker le ne plačajo, se vsi zneski — pri nekterih strankah so znašali do 40 gold. — v knjižico na zemljišča strank in potem začno iztoževati. Stranke lazijo od Poncija do Pilata, nihče jim ne ve pomagati, ne kaže tedaj druzega, kakor plačati leta 1869 še enkrat, kar so že l. 1861 plačali. Pri vsih strankah je to znašalo okoli 500 glđ. Ali se je Avstrija samo s tem krivičnim denarjem do denes ohranila, ne vemo, toliko pa vemo, da se je ljudem sila godila brez njihove krivde. Vrh tega je pa tudi pomisliti, da je davkarski uradnik moral položiti varšino ali kavcijo. Kaj se je s tisto zgodilo? — Više davkarske instance v tem slučaju gotovo niso prav ravnale, pa kaj, saj one niso imele pri tem nič sitnosti, ves srd, jeza in sovraštvo je padlo le na uradnike c. k. davkarje, katerim gotovo nihče ne zavidava posla, kterege so pri tej famozni obravnavi imeli. — Mislimo, da bi ne bilo napačno, ko bi mero-dajni krogi takim neprilicnostim prišli v okom.

### „Zakaj plačujemo toliko štibre?“

U v o d.

Pod tem naslovom je graško društvo za „izobraževanje ljudstva“ izdalo knjižico in jo razposlalo, mislimo, po vsem Štorskem svetu zastonj. Vsaj naše slovensko ljudstvo jo je dobivalo zastonj z vsemi slovenskimi barbarizmi in kozli in spakami vred. Je pa pač tudi potrebno ljudstvu povedati, zakaj da državni zbor „zmiraj štibro povikša“. Iz tega se spozna, da povišanje davka že tudi v ustavovernih krogih začinja hudo kri delati in da se ustavoverni možje napenjajo ljudstvo zaradi tega pomirjati in utolažiti. Sicer pa zelo dvomimo, je-li slavno društvo za „izobraževanje ljudstva“ s tem ljudstvo vpokojilo, ali ga marveč podučilo, da je sedanja ustava, hvaljeni Šmerling in Giskra in državni zbor, ki „zmirom štibro povikša“ poleg pa državo zvunaj in znotraj slabi, bolj podoben zapravljivemu „staremu sosedu“, kakor pa pridnemu „mladem kmetiču Matevžu“.

Društvo za izobraževanje ljudstva, kako blago

društvo je to! Nekdaj so nas pitali: „dummer Windischer“, sedaj pa društva snujejo, da nas izobražijo in nam za izobraževanje pošiljajo knjige — zastonj. O kolika dobrota omikonosnega stoletja in ustavovernega sočutja! Vendar kdor seje, ta žanje. Da bi mi Slovenci toliko črnili, ki ga porabimo, da se med seboj kavsamo in črnimo, dokler ne vojnemo, porabili za pisanje enakih knjižic za izobraževanje ljudstva, bi Slovenci z nevoljo take zastonj posiljene protivne knjižice poslali nazaj kakor luliko, ki nima mesta med pšenico. Skrajni čas je, da se pšenica seje in pieje. Kde ste naša politična društva?

Toda polukajmo malo v knjižico. „Denarje služiti, pravi, je težko, in tisti, ki denarje imajo, jih radi od sebe ne dajo. Zato se tudi grenko držimo, keđar moramo štibro plačati, čeravno vemo, da se štibra poplačati mora; kajti drugače bi naša država obstati in za naš državljane skrbeti ne mogla. Naši vladarji so pa zavolj tega dolžni skrbeti: 1. da ne tirjajo pri štibri več denarjev, kakor jim jih je za vladanje treba. 2. da se denarji vedno le v našo dobro obrnejo, pa nikakor ne zapravijo in potratijo“. To je vse prav in resnica. Tudi sledeče kreganje drži kakor pribito: „Državljan pa, ki svoj denar zapravi, je že malo-pridnež, minister pa, ki zapravi ljudski denar, je veliko veči hudobnež, kajti on okrađe in okani celo državo.“ Jako resnično in radikalno rečeno, ali zdaj pride po-božanje državnega zbora in dozdanjih ustavnih ministrov, ostrina pa leti na one „kvantavce“, ki bi utegnoli biti inachišnega mnenja. „Težko in veliko obdolženje je, pravi knjižica dalje, če jo oluščimo barbarizem, ako se upravnikom oponaša inočita, da dačni denar, na mesto da bi ga v dobro in korist obračali, le zapravljajo, in kdor tako govori, mora to tudi znati dokazati, inachi je obrekovalec ali še kaj hujega.

Očitna spoved oziroma tožba nanašajoča se na sedanje državnike pa se glasi tako: „Tožijo državni zbor, da zmirom davek poviša. Pravijo, da od tistega časa, kar imamo ustavno vladu, imamo zmirom le večja plačila. Obdolžujejo državni zbor, da ne skrbi za naše dobro in trdijo, da ustavna vlada (to je sedanja, a ne prava ustavna) le veliko denarja stane, pa ničesar ne koristi niti velja“. Vsa ta tožba bi kot očitna spoved še imela tem veči pomen, ko bi bila odkrita in izvirala iz skesanega srca. Mesto tega pa farizejec kaže s prstom na „grešnega mitarja“ govoreč: „Tako govorijo zakletniki, ki ljudi zoper nove postave ščuvajo in večidel so to tisti duhovni gospodi, ki v cerkvi na leci, mesto da bi sveto vero učili, tako radi nad tem jezike brusijo, ker jim za njihov žakelj ne sodi“. Da je sicer vse ono govorjenje istinito, kaže uvodni konec, v katerem se ustavoverni pisatelj pri takem govorjenji spominja svojega dobrega znanca Matevža, ki je v popravo zapuščenega zemljišča od starega soseda kupljenega mnogo več denarja porabil, kakor stari sosed pred. A stari sosed se mu zato smeji, a le iz „zlobe in zavisti“, ker je zemljišče „boljše“. A v tem se morda pisatelj moti, da bi Matevži iz pred zares zapuščene Avstrije v ustavni dobi napravili boljjo, če so jo razcepili in v razcepljeni na podlagi narodne nadvlade različne na-

rode razdražili pod tem jako dvomljivim vspehom, da „državni zbor zmiraj štibro povikša“. Toliko iz uvoda. Potlej pride „poglavje o Matevžu“, o tem pa prihodnjič.

## Dopisi.

—r.— Iz Ljubljane, 8. novembra. [Izv. dop.]

Tehnična komisija je železnico iz Ljubljane do Trbiža obhodila, dan pa vendar še ni določen, kdaj se bo občinstvu odprla. Vsaki dan gre sicer vlak v Trbiž, a z Trbiža v Ljubljano, pri katerem je nekoliko vozov za ljudi, in dovoljeno je vsacemu se jih poslužiti za stonj, kolikor dopušča prostor, ker so to le poskušne vožnje. Zlasti kmetje se močno udeležujejo. Za ljudi, ki nimajo preveč evenka, bo jako ustrezal 4. razred (stoječi). Pomagalni uradniki namreč kondukerji, čuvaji, basači itd. so že imenovani, pa med vsemi sta samo dva Ljubljancina kot kondukerja nameščena, na vsa druga mesta so posadili poprej pri Rudolfovi železnici služee Kranjce, veliko pa tudi taci, ki slovenski ne umejo. — Veliko sto proslcem iz Ljubljane in Kranjskega so dali zanikaven odlok, žalosten dokaz, da je domačin v lastni deželi zadnji!

V kratkem se namestita dva uradnika pri kranjskem dež. odboru. Nadejamo se, da se bo strogo gledalo na to, ka vsaki slovenski popolnoma dobro ume, pa da je sploh sposoben. Do sedaj je pri uradih zadostovalo — tega smo se prepričali — da je prosilec predložil spričevalo o slovenskem jeziku, če je tudi samo „krajnsko špraho“ žvekal, slovenščina in dokaz o njej to je bila le formalnost. — Vsaki kompetent naj se strogo izprašuje, da se vsaj enkrat uresniči slovensko uradovanje in da ne bo izjemnih služeb. Kakor gledé jezika naj se gleda tudi na sposobnost, kaj pomaga še tako dobra volja, če pa zmožnosti ni. Dan denes je večjih možakov dovolj, le pozor! — Okrajni šolski nadzorniki so imenovani, z veliko večino smemo biti zadovoljni. Največa žalost je menda doletela bivšega šolskega nadzornika Lesjaka, ki je med imenovanimi svoje ime brezvspešno iskal. S tem je zginil bliš okrajno — šolskega nadzorništva iz glave elegantnega g. Lesjaka, kojega je dosedaj kot „persona grata“ spremljal v vse ženske zavode. Lesjak zleze zopet nazaj v svojo prejšnjo nepomenljivo votlino, k večemu ga obseva še solnce zarjovele ustavovernosti. Pokroviteljstvo barona Konrada, gospodine Lesjače, vendar ni vsemogoče! Nam je prav žal! Leško noč!

Iz Gorenjskega 6. nov. # [Izv. dop.] Dopis v Vašem listu, ki je omenil tudi pomanjkljivosti pri tunelu blizu Radolice, je dal komisiji, ki je nedavno ogledovala železnico od Ljubljane do Trbiža, povod, da je zavkazala vrtati prav na v „Narodu“ omenjenem mestu. Pa kaj se zgodi? Po noči pride od načelnika tunnelskega zidanja povelje, nemudoma zasuti nekoliko izvrtano luknjo, in drugje vrtati; — da so delalci delali celo noč, obljubili so jim plačo za tri dni. Tako pripovedujejo delalci sami, ki ne vedó, zakaj se je sploh vrtalo. Če je zadržaj res tak, ne vemo, kako je mogla komisija potrditi delo. Pravda o obriti svinji je uzročila tu občo nevoljo.

nekaj ginljivega, nekaj kar ima biti človeško-lepo. Stara pak je že iskušnja, da do srca seže samo, kar od srca prihaja. Pri vsem svojem talentu ustreči nezdravemu dunajstvu, nimajo dunajski volks-dramatikarji srca za drugo, kakor za polne glediščne kase, torej tudi za svoje žepe. Iz tega izvira, da so vsi oni „ginljivi prizori“ tako narejeni, posiljeni, nena-rayni in neresnični, kakor je pravemu Dunajčanu njegova tolikokrat hvaljena „gemütlichkeit“ samo prijeten pokrov notranje lehkosti in moralne neveljavnosti.

Nekaj boljši, čeravno tudi prav dunajsko, je tako imenovan „Karltheater“ v Leopoldovem predmestji. Ogromen del poslušalstva, da ne rečem večina, daje tu judovski element. Igralska umetnost je brez dvoma posebno v zadnjem času tu izvrstno zastopana, in če človek že ne more vselej vesel biti nad tem, kaj se igra, gotovo je ta užitek prijeten, kako se igra. Izmed več iger, ktere sem tu predstavljene videl, vzamem eno za tipus, ktera se je mnogo igrala in o kateri si ti, ki

pridno bereš tu izhajajoče večje liste, gotovo ob svojem času kritike bral, menim namreč iz francoskega predstavljeno igró „Frou-Frou“, ki se imenuje na oznanilnem listu „Sittenbild.“ Izvrstno se predstavlja, izvrsten je dialog, izvrstna glediščna tehnika: samó Francoz je mogel kaj tako gladkega, prijetno okroženega, v najlepši obliki pred-te stopajočega pisati, Nemec je pri vsem svojem kulturnem prvakarstvu prelesan in preokoren za to. A kaj je predmet lepo izpeljani igri? Mož, ki je izobražen in krepoten, izbere izmed dveh deklic, katerih priletni oče je zoper n, star in še zmerom ženske poželjiv deda, pa ga nam pisatelj bolj kot komično osobo sili, lehkoživo in razposajeno mlajšo (zarad teh lastnosti Frou-Frou imenovano). Ne da bi iz posrednega ženo-otroka zdravo gospodinjjo in mater izredil, pokori se njenim muham, in jo pusti letati in si dvorjaniti dati, kakor se jej ljubi. Vsled tega se naravno razvije, da mora za njeno dete sestra skrbeti, ki je nekđaj svojega zdanjega svaka ljubila. Naposled za-

konska vrtavka sprevidi, da ni prav delala, a ne da bi odslej svoje dolžnosti spolnovala, vcepi si v glavico, da jo sestra pri moži izpodriva, in leti od svojega moža proč po svetu potepat se z nekim ljubim. Naposled pride v možovo hišo kot skesana Magdalena umret in se jej odpusti na vse strani. — Človek, če ima tudi jako obširne solzne mehurčke v svoji z najboljšim srcem v zvezi stoječi glavi, pri celi tej tragediji mrzel ostane, in če kaj na obstoječo moralo človeškega društva drži, mora le hladnokrvno misliti: no, odpustil bi jej jaz tudi bil, saj bi mi družega ne ostalo, posebno če bi me tako teatralično v klešče prijala, ali sveti Anton iz Padove me varuj, da bi kedaj tako na glavo padel, kakor ta mož, ko se je ženil. —

To so francoski vpljivi, to je mali izgled, vzet izmed boljših vikor izmed kričeih dokazov, kako se je tudi iz odra pomagalo samo iz denarne dobičkarije širiti ono korupcijo, ktera je zraven druzih vzrokov vrgla junašk in krepak narod ob tla.

Vse opustivši opomnim tu, da je vsakako nena-  
vadno, da morajo drugi razsojevati, kedaj je človek raz-  
žaljen, ali ne. Da cerkovnik ni bil žaljen, ko so ga  
ljudje zasmehljivo barali, kje da ima obrito svinjo, kaj  
tacega morejo trditi le „Tagblattov“ zagovornik v svo-  
jem „sijajnem“ govoru in njegovi porotniki. Nevolja  
je tukaj, da so sploh pišejo take in enake nesramnosti  
brez ovare. Obravnava je bila res zanimiva zlasti glede  
prič in porotnikov. Priče so „svet Radoljske“ „intelligen-  
cije“ in — kapitala som hotel zapisati, a kapital je sicer  
v družih rokah, a to nič ne de — ena priča je sosebno  
inteligentna, ker videl sem jo že voziti se za Radolj-  
škim grofom in ta je gotovo inteligenčen. Porotniki  
so bili iste baže ljudje, na prvo vprašanje so odgovo-  
rili enoglasno, da vrednik „Tagblattov“ z omenjenim  
dopisom ni razžalil cerkovnika, pri tretjem pa je polo-  
vica trdila, da je isti vrednik pri tej priliki zanemaril  
vredniške dolžnosti. Kako se pač je pregrešil zoper  
vredniške dolžnosti, ako ni razžalil nikoga? Ali je  
to mar nemškutarska doslednost?! Glede dopisnika  
naj slednjič dostavim, da ga tukaj poznajo kot  
onega famoznega dopisovalca v „Laibacherico“, kjer je  
razglaševal spise o zidanju tunela med Podnartom in  
Radolico, da so se inženjerji čudili njegovi kolosalni in  
zraven tega tako predrzni nevednosti v stavbarstvu.  
Kaj bi tudi umel stekel lemenatar o inženirstvu!

## Politični razgled.

V vsej svoji žalosti se je 9. t. m. sešel državni  
zbor na Dunaji. Neposrednih ustavovernih poslancev  
iz Česke je že večina došla in prisegla navadno ob-  
ljubo. Vlada je predložila nekoliko predlogov, med  
kterimi je dokončanje Rudolfove železnice s črto  
Třebitz — Beljak in pa kupčijska pogodba s Španjko.  
Volil se je odbor, ki ima pregledati volitve na Českem;  
da imajo ustavoverneži veliko večino v tem odboru,  
tega ni treba razlagati. Potrdil se je nasvet Paskonti-  
njev, naj se na prestolni govor odgovori z adreso. V  
prihodoji seji se bode volilo 15 odbornikov. Prihodnja  
seja v četrtek. V adresno komisijo se želita izmed  
Slovencev Črne in Svetec.

Iz posameznih shodišč državnega zbora se  
izvede: „Shodišče desnega središča“ hoče k ministerskemu  
predsedniku Potockemu poslati deputacijo pozvedat,  
kaj je z vedno ponavljajočimi se glasovi o ministerski  
krizi. To shodišče je z drugimi poslanci vred volilo  
ude v odbor za pretresavanje českih volitev. In vendar  
so ti gospodje proti neposrednim volitvam in vendar  
so jim nekteri deželni zbori natanko določili, kaj smejo  
in kaj ne smejo. — Shodišče levičnikov namerava v  
adresni odbor voliti 12 ustavovercev in 3 Poljake, na  
druge stranke zborove ne bode jemalo nobenega ozira.  
Tako se je delalo tudi v onem državnem zboru, iz  
kterega so bili naši poslanci izstopili. Kaj bodo neki  
zdaj? —

Za Martinovo se na Dunaji razglašala sledeča mi-  
nisterska lista: Potocki, predsednik; Rechbauer,  
notranje; Hopfen, finance; Unger, pravosodje; Giskra

Izpriden in nagnjlt okus se širi od teh gledišč tudi  
v provincije. Saj poznaš nemško gledišče v Ljubljani  
in Mariboru. Polno je, kader se igrajo kosmatice, pri  
poskusih predstavljati klasične, samo namenu poezije  
ustrezajoče igre, vidi denarja potrební spekulanti direktor  
prostore prazne. Od kod to? Izrek, da je gledišče tako,  
kakor občinstvo, dá se tudi zaobrnti. Enkrat izprideno  
občinstvo se težko dá ozdraviti, cele generacije imajo  
enake grehe; enkrat usejani napačni okus se težko iz-  
trebi, ker kakor otrok, izreja se tudi ljudstvo.

Slovensko gledišče ima še le začetke. Kako bode  
napredovalo v mejah, ki niso pretesne, kakor jih  
nekteri božjaki hoté, ki pa tudi niso preohlapne, kakor  
vidimo, da se drugod prestopajo: to bode odvisno od  
mnogih faktorjev, največ pa od delavcev, ako jih bomo  
dobili; občinstvo, rekel bi, pri nas še ni spačeno.

V prihodnjem pismu bom drugo gledišče — hvalil,  
da ne porečeš, ka sem šel med sekto onih nihilistov,  
kteri vse črno vidijo.

J. J.—č.

deželna bramba; Rokitansky, uk; Mayrhofer, kupčij-  
stvo; Grocholski, kmetijstvo; Sapieha, minister za  
Galicijo.

Neposredni poslanci iz srede velicega posestva  
českega so srečno — izžrebani! Izžrebani pravimo,  
kajti tako daleč smo z našim ustavnim aparatom že  
prišli, da mora le še slučaj pomagati naprej. Volitve  
se je udeležilo 400 velikih posestnikov. Absolutna ve-  
čina je torej znašala 201 glas. Pač je dobilo 10 kon-  
servativnih posestnikov po 200, 4 po 199 in 1 konser-  
vativec 198 glasov; na dalje 8 ustavovernežev po 200  
glasov, in nekteri drugi po manj. Absolutne večine torej  
nihče ni imel. Zatorej so konservativni udje volilnega  
odbora zahtevali, naj se drugi dan prične ožja volitev,  
česar pa vladni komisar ni dopustil, zahtevaje, naj se  
žrebovanjem poiščejo neposredni poslanci. Na to nepo-  
stavno zahtevanje so nekteri udje konservativne stranke  
odšli in odbor je žrebal. Pri žrebanji so se potegnili  
izmed konservativne stranke: R. grof Kotek, H. gr.  
Clam-Martinitz, A. pl. Eisenstein, Jos. Müller, J. pl.  
Nádherný, J. pl. Neuberg, A. gr. Nostic, dr. J.  
Palacky, in izmed ustavovernih volilcev: dr. Dau-  
bek, P. J. Ginzl, K. gr. Kokořova, K. Korb pl. Wei-  
denheim sen., Chr. Kotz pl. Dobrž, A. g. Salm, baron  
Wächter. Še pred volitvijo so bili konservativni volilci  
c. k. namestniku izročili protest proti veljavnosti nepo-  
srednih volitev, katerih so se le zato udeležili, da bi se  
samovlastnosti česki ne godila krivica. Po telegramih  
dunajskih listov zdaj tudi ustavoverneži protestujejo  
proti načinu, po katerem se je žrebanje vršilo. Protesti  
in manjšine — to je zdaj jedro naše ustavnosti; to  
menda vendar ne more dolgo vkup držati.

Na bojišči samem se je z nova začelo krvavo  
delo. Blizo Belforta so se hudo tolki in je trdnjava  
cernirana. Trdnjava Mostier pri Neubreisach je kapi-  
tulirala, tako tudi Verdun. Veče pruske čete mar-  
širajo proti Pikardiji in francoskemu Flandernskemu.  
7. t. m. je loarska armada pri Poisly in Vallière tepla  
Pruse, ki so zgubili 54 mrtvih in dali vjeti 64 svojih  
ljudi. —

O izdaji Metza se še le sedaj pozvedajo vse  
natančnosti. General Bisson v „Etoile belge“ to ob-  
širneje popisuje. Divizijskih generalov niso ničesa po-  
praševali; kader koli so jih sklicali, so jim le naznanili,  
kaj se je sklenilo. Vsa odgovornost pade na generale  
Bazaine, Canrobert, Leboeuf, Admirault, Frossard in  
Desvaux. Bisson je predlagal iskok, pa še odgovora ni  
dobil. Še celo, ko se je že udaja naznanila, je Bisson  
predlagal zadnji iskok. Prebivalci mesta Metz so bili  
čuvši izdajo tako ardit, da so se arsenalu polastili, in  
da so jih „garde“ siloma morale razkropiti. Vrednik v  
Metzu izhajajočega lista „L'Independante de la Mo-  
selle“ je generala Coffinière, na ulicah ustavil, mu  
rekel, da je strahopetnež, ter mu slednjič pljunil v  
obraz. Zbog tega so ga Prusi deli v zapor.

O dogovorih gledé pomirjenja vsa poročila  
enoglasno trdé, da so dogovori čisto končani in da je  
francoska vlada Thiersa poklicala iz Versailles. Temu  
je kriv le Bismark, kajti Francoska je stavila te-le go-  
tovo opravičene pogoje, od katerih ni mogla ni trohice  
odstopiti: 1. začasno pomirje traja najmanj 25 dni; 2. ta  
čas se sme Pariz oskrbeti s živežem; 3. vsi francoski  
državljeni vseh francoskih okrajev naj smejo posluževati  
se svoje volilne pravice. Bismark pa o slednjih dveh  
točkah ni hotel ničesa vedeti. Po odhodu Thiersovem  
je Viljem sklical svoj vojni svet in se je sklenilo, da  
se ima streljanje na Pariz takoj pričeti. Tako so Pa-  
rižani v nedelavnosti potratili 8 dni in so za ravno  
toliko časa porabili svojega živeža, Prusi pak so imeli  
čas vse pod Parizom spraviti si v red in svoje čete iz-  
pred Metza približati Parizu — lep dokaz nemške zvi-  
jačnosti in perfidnosti. Da je pomirjevanja konec,  
naznanil je Bismark v posebni okrožnici. Thiersa  
je v Parizu hotelo besno ljudstvo napasti in straže ter  
žandarji so ga morali varovati.

Z Berolina se naznanja, da je razpočila smod-  
niška fabrika med Spandau in Moabit.

V berolinskih vladnih listih se prav za resno po-  
roča, da se bode severno-nemški državni  
zbor sklical — v Versailles. Stvar je sama na sebi

res smešna, a vendar jako verjetna z ozirom na prusko  
ošabnost. Radovedni smo le, ali bodo Nemci in njih  
poslanci zadovoljni, da pruski kralj zastopnike nem-  
škega naroda pušča za seboj v tuje dežele hoditi, ka-  
kor so nekda za vojvodi hodili — komedijanti. Kakor  
se vidi, na nemški krvi in hrabrosti za zdaj še ne bode  
rastla nemška svoboda in zdaj prelita kri utegne v pri-  
hodnje točiti še — nemške solze.

Francoska začasna vlada bode se nekoliko  
predrugčila. Gambetta in Rochefort sta menda že iz-  
stopila. Proti Gambetti agitirajo novine v Parizu in  
Tours in brž ko ne ni prostovoljno odstopil. Francoski  
dopis obžaluje, da je tako iskren domoljub samo po-  
magal phati domovino v pogubo.

Italijanski kralj je naznanil, da hoče 1. de-  
cembra obiskati Rim.

Iz Španjske, od koder se je nekda samo toliko  
čulo, bo li kraljica kmalu porodila ali ne, se tudi sedaj  
še nič veselega ne čuje. Iščejo si kralja, pa ga nika-  
kor ne vlové. Sedaj mnogo časniki trdi, da celó voj-  
voda Aosta noče prevzeti kandidature. Slednjič bo za-  
slepljen narod, če na noben način ne dobó maziljenega  
kralja, vendar prevedel, ka mu gre naloga — sam  
kraljevati. —

V Atenah dela veliko hrupa Garibaldijevo po-  
vabilo, naj pridejo Grki Francozom na pomoč. Gari-  
baldi za tako pomoč obeta, da bode on Grkom po-  
magal osvoboditi Tesalijo in Epir.

## Razne stvari.

\* (Okrajni šolski nadzorniki) na Kranj-  
skem so vsled imenovanja ministerstva naukov na pod-  
lagi šolske nadzorne postave dné 25. februarja 1870  
naslednji: za ljubljanski okraj g. Jakob Smolej,  
gimnazijski profesor; za okolico ljubljansko g.  
Lavoslav vitez Gariboldi, glavni učitelj na učit. priprav-  
nici v Ljubljani; za kamniški okraj g. Matej Močnik,  
učitelj v Ljubljani; za litijski okraj, g. Mat. Ku-  
lovic, župnik v Šent-Vidu pri Zatičini; za krški  
okraj g. Eduard Polak, dekan v Leskovcu; za no-  
vomeški okraj g. K. Legat, kanonik v Rudolfovem;  
za črnomeljski okraj g. Anton Aleš, dekan v  
Semiču; za Kočevje g. Josip Novak, tamošnji de-  
kan; za logaški okraj g. Feliks Stegnar, učitelj na  
rudniški šoli v Idriji; za postonjski okraj g. Luka  
Hiti, šolski ravnatelj v Vipavi; za kranjski okraj  
g. Franc Krašan, gimnazijski učitelj v Kranji; za ra-  
doljski okraj g. Miha Žolgar, gimnazijski učitelj v  
Kranji.

\* (Rauchova poezija.) Rauch izdaja v Za-  
grebu nek list, kterege ne vemo v nobeno vrsto na-  
vadnih časopisov razdeliti, ki ima pa nalogo vse z naj-  
ognusnejim blatom ometati, kar koli dežela premore  
narodne opozicije. Hrvate je omenjeni list menda  
že dovolj ometal, torej se je vrgel že na Slovensko in  
je „Zvekan“ v številki 16. in 17. našemu vredniku po-  
svetil sledečo bedarijo:

Au den Herrn Anton Tomšič, Herausgeber und Redac-  
teur des „Slovenski Narod“ in Marburg!

Nach vieljährigem Nachdenken ist es mir endlich  
gelungen das schwierigste literarische Problem zu lösen  
und auf das Wort „Mensch“ einen Reim zu finden.  
Hier eine Probe davon, über welche Sie ohne Zweifel  
ergrimmen werden:

O Mensch aus Lehm geformt,  
Sei nicht Vieh, sondern Mensch,  
Und selbst wenn es in dem „sch“  
Recklichsten Kampf dich wormt.

Ein Magjaron.

\* (Pruski kanoni.) V „Independance belge“  
se bere o zvijači Prusov naslednje: Ko so se jeli pred  
Metzom vtaborovati, napravili so grozne nasipe in rove,  
zlasti pa eno ogromno (formidable) baterijo, obstoječo  
iz velikanskih kanonov. Pri nekem napadu vzmó Fran-  
cozi to baterijo in smeha ni konca ni kraja, ko vidijo,  
da so Prusi na lafetah mesto kanonov imeli  
kotle navezane. Ta strašila so bila od daleč res  
grozna videti. Kdo se ne spominja kitajskih platénih  
trdnjav in namalanih topov?

\* („He Lambert“ na Hrvatskem.) Ban Rauch in njegovi pomočniki vsako še tako nedolžno pesem v Zagrebu smatrajo kot demonstracijo proti sedanjosti vladi in njo ter pevce preganjajo. Ker pa Slovan vendar peti mora, prepeva se sedaj v Zagrebu sledeča nič pomenjajoča slovenska pesem: „Jaz pa pojdem na Gorenšče, jaz pa pojdem na Gorenšče, . . . gor na Oberštajarskooo!“ Pesem je postala zdaj v Zagrebu najbolj demonstrativna in tamošnje hegemonie posebno zato do besnosti jezi, ker jej zaradi njene notranje ničnosti ne morejo do kože.

\* (V Celji) so celo pri železnici tako zagriznjeni in surovi nemškutarji, da slovenske napise (pri brzem blagu, eilgut) prenašajo z nemškim pravopisom. Ker uradnika pri odpravištvu nikakor ne briga, se li adresat piše slovenski ali nemški, bi svetovali gospodom, katerim se bi še kaj tacega primerilo, da se neposredno pritožijo pri vodstvu južne železnice, ktero bo gotovo take pobaline vedelo po prstih nakrcati. —

\* (K Gari baldiju) se je 6. t. m. vpotilo zopet 10 novih českih prostovoljcev in 17 Poljakov, tako da so razve Turkov in Nemcev vse evropske narodnosti zastopane v boji Francozov proti Nemcem. —

\* (Zatočnik) je obsojen in sicer vrednik na dva meseca trdega zapora (pri profosu), lastnik pa na 110 gl. globe.

\* (Dopisnik za „Times.“) Labouchere, ki biva v obleženem Parizu, piše o tamošnjem življenju: „Jaz obedam vsaki dan v nekem Bouillon, tam se dobi konjsko meso pod imenom govedina, in mačkam pravijo zajci. Oboje je prav dobro in tisti ki imajo posebne plodne mačke, naj mladih nikar ne utopé, ampak pojedó. S čebulo „temfani“ in kot ragout, so izvrstna jed. Kadar se vrnem v London, si bom večkrat tako domačo živalico privoščil.“ —

\* (Napoleon III) in zadnji je za svoje za francoski narod tako pogubno vladanje vlekel tako veli-

kansko plačo, da mu je dobajalo na vsako minuto 150 frankov, tedaj skoro 60 gl.

#### Dunajska borsa 9. novembra.

|                                     |              |
|-------------------------------------|--------------|
| Enotni drž. dolg v bankovcih . . .  | 57 fl 80 kr. |
| London . . . . .                    | 122 „ — „    |
| Kreditne akcije . . . . .           | 254 „ 80 „   |
| Enotni drž. dolg v srebru . . . . . | 67 „ 65 „    |
| 1860 drž. posojilo . . . . .        | 93 „ 70 „    |
| Akcije narod. banke . . . . .       | 7 „ 32 „     |
| Srebro . . . . .                    | 120 „ 25 „   |
| Napol. . . . .                      | 9 „ 84 „     |

#### Zaloga cerkvenih tkanin.

Jemljem si čast naznanjati čestiti duhovščini, da sem prevzel zalogo prve avstrijske fabrike za

#### cerkveno tkanino

in da mi je tako mogoče sprejeti vsa naročila, ki spadajo v to kupčijo. **mašne obleke, ornate, tudi baldahine, zastave** itd. in ob enem zagotavljam, da bom vsako naročilo opravil najzvesteje in najzanesljiveje.

Tudi pri tej priliki obračam pozornost p. n. občinstva na mnogo fabriško zalogo

#### rumburškega platna,

kakor tudi na mojo bogato zalogo blaga za talarje, suknje, hlače, odeje, koce itd.

#### J. Kokošinek

„pri tkavcu“

v Reiserjevi hiši v graškem predmestju v Mariboru. (5)

„Zaloga cerkvenih tkanin“

## Pontini - jeva lekarnica „pri zamoreh“ v Gorici (v Rastelu).

Glavna zaloga vsakovrstnih vnanjih zdravil, zdravniškega orodja iz guttaperche, kilnih prevez itd.

Edina zaloga pravega **Pagliano-vega sirupa** iz Florencije, **Moll-ove Seidlitzove štupe**, **meli-sovca beneskega**, in **Dehautovih kroglic** iz Pariza.

**Krepilna tekočina** (Restitutions-Fluid) za konje, ozdravi vsako zvinjenje in ohrani konje močne in čile do poznih let. —

**Zdravilna živinska štupa** za konje, krave, vole, ovce itd. (2)

## Javna zahvala!

Sovražna mi roka je prinesla rudečega petelina v mojo hišo, kateri mi je o polnoči hišo in vse, kar je bilo v nji, popolnoma vpepelil. Zavaroval sem se bil malo tednov prej pri „**Slaviji**“, ktera mi je precej, ko sem jej nesrečo naznanil, nekaj denarja poslala, potem pa škodo hitro preiskala, in me po moji najboljši volji odškodovala. Sveta mi je dolžnost priporočati „**Slavijo**“ vsem narodnjakom kot pošteno in pravično banko.

Na Primskovem 2. novembra 1870.

**Janes Pelko**,  
posestnik.

Jernej Sirc, župan in priča; J. Zusag, priča.

## ! Senzacija!

### (6) Amerikanski patent.

Kdo si ne želi lepih, zdravih zob? Samo z novimi električnimi kavčukastimi krtačami za zobe (brez ščetin) jih je mogoče dobiti. Te najnovejše krtačice, o katerih govori na tisoče sprideval in pohval, so popolnoma izdelane iz kavčuka in imajo namesto ščetin — kavčukasta žela, ki morejo segati v najdrobnejše votline zob in odpraviti, kar se je škodljivega nabralo. Kavčuk ima v sebi električno moč, ki se po ribanji zbudi, in tako se zgodi, da se vsled ribanja zob ne očisti samo, ampak da se tudi polira in zabrani proti krhanju. Te krtačice naj bi se po zdravniških sodbah rabile pri najmlajih otrocih, da se pride zobnim boleznim v okom. Razen teh dobrot se te krtačice skorej ne da uničiti in se lahko ena krtača rabi celo leto. Ena taka velja samo 90 kr.

### 1 gold. en parni stroj (Dampf-Apparat.)

za čiščenje škodljivega zraka.

Parni kotel tega aparata se napolni s čistilno vonjavo za to odločeno, potem se razgreje na spiritalni lampici aparatu prideti, vsled tega se razvije hlap in oprosti največ sobo v malih minutah vsacega škodljivega ali neprijetnega zraka ter jo napolni s prijetno vonjavo. Neobhodno potrebno za bolnišnice, šole, urade, delavnice, stanovanja, kakor tudi za salone. Ta mašina je iz zlatega bronza prav čedno izdelana, da more veljati kot zaljalo. En stroj velja 1 f. Steklica čistilne vonjave s potrebnim spiritom 50 kr. — (Zadostuje za 50krat).

### Elektro-galvanični prstani.

jako važna, za vsacega potrebna iznajdba.

Najviše medicinične kapacitete so dognale, da je galvanizem dobrodejen proti niže zaznamovanim boleznim. Po napolnilu imenitnega pariškega zdravnika so se prstani vsake večine iz novega zlata napravili z uloženim elektromagnetnim dratom, ki ima gotovi učinek vbranjevati in zdraviti vse protinske, reumatične in bolezni na živcih itd. Tak gladek prstan velja samo 90 kr., zdravniki ga priporočajo nositi.

### Najnovejša iznajdba.

Srajčna gumbice za našiti iz pravega llotnega srebra. S to iznajdbo se je dosegel vrhunec v tem artikelnju, kajti združuje eleganco z varčnostjo. Če se preračuni, da taka gumba skoraj vekomaj traja in da se lahko z nerabljivih srajc odreže in na nove prišije, a obdrži ven-

dar staro vrednost, med tem ko se druge kakoršnekoli gumbice v perilu, pri likanju, munganji ali tudi nošenji prehitro končajo. Vsaemu ducendu je prideto pismo, ki garantuje za najbolje srebro in zlato. Cena je zato tako nizka, da se more ta artikel hitro udomačiti v vsako hišo. 1 ducend najlepše guillouchiranih srebrnih 35 kr., gladkih 70 kr.

### Zanimljiv peresni ročnik. (Federhalter.)

Ko je Nj. V. cesar Napoleon III. pisal delo Julius Caesar, je naročil, naj mu eden najurnejših mehanikarjev po njegovem lastnem napolnilu napravi peresni ročnik, da se v okom pride sitnemu namakanju in da sploh postane pri pisanju pogrešljivo vsako drugo orodje. Naročilo se je izvršilo i. s. kar najsijajnije, že v 8 dneh se je N. V. ročnik izročil. G. Gilbert Rochee je idejo še zboljšal in je za to izvrstno delo dobil 50 napoleonov, ker je nad vse nade namenu odgovarjalo. Mene je izdatelj še le zdaj opomnil na to iznajdbo in jaz sem vsled tega prevzel edino zalogo za avstr. monarhijo. Ta peresni ročnik je iz finega kineškega srebra, zapirljiv, konstrukcija je taka, da se lahko piše od rane do mraka brez vsake ovire in da se lahko po potrebi uravna, kako naj črnilo teče. Oblika je elegantna in za vsako roko rabljiva, torej se sme vsakemu priporočati a posebno potnikom, uradnikom, pisarnam, doktorjem, učencem. En ročnik velja 1 f. 1. ducend Napoleonovih peres 15 kr.

### Havanska vonjava. (Havanna-Bouquet.)

Za 1 1/2 kr. cigara 30 kr. vredna; namreč najcenejša cigara se da s pomočjo havanske vonjave spremeniti v pravo Havanko. Ta čisto novo vpeljana originalna esenca se dela iz korenine in grmovja pravega zapadno-indijskega tabakovega zelišča. Ako se slaba cigara z njo namoči, odpravi se njen duh in se zameni za lepo vonjavo izvrstnih Havank. Steklica zadostuje za 500 cigar, velja 1 f. 50 kr.

### Zmaga vednosti.

Naposled se je enemu najimenitnejših ločbarjev posrečilo iznajti sredstvo, ktero so desetletja največ kapacitete na polji kozmetike zastojali iskali. Preservativ proti slabi sapi (athempræservativ) mahoma odpravi vsako slabodisečo sapo, naj izhaja iz slabih zob ali iz drugih bolezni, ker tudi zobno meso zdravo ohrani in tako zobe vtrjuje. Prav priporočla se kadilecem, ker se more zaostali tabakov duh mahoma zameniti za prijetno, dobrodejno in ohlajajočo aromo, tudi kot toaletski predmet nepogrešljiv; ako se zjutraj s to esenco usta enkrat speró, ostane prijetni duh ves dan. V svojem učinku je ta esenca razločna od vseh

drugih, ker je čisto nova, od nobenega drugega se ne najdena kemična procedura, od visokih znanstvenih osebnosti preskušena in za izvrstno izrečena. Steklica z napolnilom 90 kr.

### Dežni plašči.

iz nepremočljivega, nerazstegljivega blaga brez šiva, anglež izdelan; ta plašč je tako izdelan, da ga je moč nositi tudi pri najlepšem vremenu, kakor je na drugi strani podoben najlepši površni suknji. En plašč velja 10 f. 50 kr.

### V brambo osebe in imenja

je neobhodno potrebno imeti dobro orožje; to so novozboljšani Lefauchaux-revolverji s zavarovalno zaporico, dvojnimi kolenjem in 6 risanimi cevi, s katerimi je mogoče v eni minuti škrat vstreljiti, to je že orožje, da ga ni več tacega.

1 revolver 7 millimeter f. 13. — 100 patron f. 3.50  
1 „ 9 „ 15. 100 „ 4.—  
1 „ 12 „ 17. 100 „ 4.50

Žepni samokresi, fino damascirani, enocevni po 1 f. 20 kr., dvocevni po 2 f. 40 kr.

Varovalce življenja ali ubijalec. To iz li-tega železa delano orožje se najbolje priporoča napadenim v lastno brambo, ker ima napadeni zaradi oblike veliko moč v rokah in je oblika taka, da se da orožje vedno v žepu nositi; po 65 kr.

### Dobrota.

se je skazala vsacemu sesajočemu otroku z izboljšanim novopatentirane sesalnice, ki nepotrebno dela vsako dojnico (mnogo rečeno!) Otrok se more rediti sedé, leže in celo v spanji, in sicer ravno tako, kakor da bi ga mati dojila, namreč brez vsega truda. Je dokazov dovolj, da otroci, ki so jih dojnice dojile, niso imeli zdravja in moči in da so se le kasneje s pomočjo omenjene sesavnice začeli raz-cvetati, kar je lahko umljivo, kajti kolikokrat je treba iskati drugo dojnico, predno dobi otrok primerno mu hrano. Le matere vedó ceniti vrednost te iznajdbe. Velja 60 kr., najfineje izdelana 90 kr.

### Najnovejša kirurškična iznajdba!

Angležka samoklistira s sikalnico, rabljiva pri otrocih in odraslih; celo oslabiljene osebe jo morejo brez napenjanja sami na sebi rabiti in se da klistira po potrebi močno ali malo napolniti. Tega orodja naj bi ne manjkalo v nobeni hiši. Po 3 f.

Omenjene reči so v avstrijski monarhiji e d i n o i n s a m o pri podpisani zalogi dobiti.

**A. Friedmann na Dunaji, Praterstrasse Nr. 26.**